

สรุปการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ Cop ที่ 2

หัวข้อเรื่อง “สูตรสำเร็จ: ผู้บริการวิชาการอย่างยั่งยืน”

วันพุธที่ 16 พฤศจิกายน 2554 เวลา 09.00 - 12.00 น. ห้องประชุมคณะศิลปศาสตร์ ชั้น 2

จัดโดย	คณะกรรมการจัดการความรู้ ประจำปีการศึกษา 2554 คณะศิลปศาสตร์
วิทยากร ได้แก่	<ol style="list-style-type: none"> 1. อาจารย์ ดร.จตุรงค์ บุญรัตนสุนทร (คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ฯ) 2. อาจารย์นันทิยา บุญอาพัทธ์เจริญ 3. อาจารย์อนุลักษณ์ ปิงยศ
ผู้ดำเนินรายการ	อาจารย์อรรถสิทธิ์ สุนาโท และ อาจารย์ธรรมสวัสดิ์ เรืองเขียน
แขกผู้มีเกียรติที่เข้าร่วม ได้แก่	<ol style="list-style-type: none"> 1. อาจารย์อัจฉรา บัวเลิศ 2. อาจารย์อดิวัฒน์ พรหมาสา 3. อาจารย์ระวี ปัญจสวัสดิ์ 4. อาจารย์ปาริชาติ รัตนรักษ์ 5. อาจารย์อัญชลี สมใจ 6. รศ.แสงอรุณ กนกพงศ์ชัย 7. อาจารย์ ดร.จรัสศรี จิรภาส 11. นางสาววาสนา สนใจ

สรุปประเด็นในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ดังนี้

อาจารย์ ดร.จตุรงค์ บุญรัตนสุนทร (คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม)

กล่าวเปิดประเด็นเรื่อง “สูตรสำเร็จ: ผู้บริการวิชาการอย่างยั่งยืน” กล่าวคือต้องคำนึงถึงปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งหมายถึงตัวแปรที่สามารถกำหนดได้ และการบริหารจัดการ เช่น การบริหารความเสี่ยง เป็นต้น

ความหมายของคำว่า “บริการวิชาการ” คือ การใช้ศักยภาพทางด้านวิชาการของคณาจารย์ ไปให้บริการสังคมและชุมชนเพื่อให้ได้รับทักษะหรือประโยชน์

การบริการวิชาการมี 2 ประเภท คือ

1. การบริการวิชาการแบบมีรายได้

คณะวิชาดำเนินการจัดขึ้นเอง

ถูกหน่วยงานภายนอกมาขอให้ดำเนินการจัดขึ้น
ซึ่งมีค่าตอบแทนให้ (เช่น การเป็นวิทยากร ฯลฯ)

2. การบริการวิชาการแบบไม่มีรายได้

ดำเนินการจัดขึ้นเอง (เช่น มฉก.บริการชุมชน

ถูกหน่วยงานภายนอกมาขอให้ดำเนินการจัดขึ้น
มีเครือข่ายที่รู้จัก (เช่น การเป็นวิทยากร ฯลฯ)

การบริการวิชาการไม่ควรเน้นเป็นแบบมีรายได้เท่านั้น เพราะบริการวิชาการแบบไม่มีรายได้แต่สามารถทำให้เกิด
ความรู้สึกที่ดีต่อกันได้ ควรที่จะทำทั้ง 2 แบบ และให้เชื่อมโยงเข้ากับงานวิจัย-การเรียนการสอนด้วย

จุดเริ่มต้นของการบริการวิชาการ คือ การมีจิตอาสาและการทำงานเป็นทีม และในทีมนี้ต้องมีคนเริ่มต้น
เพื่อที่จะประสานงานได้ และต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้บริหารของคณะฯ

ข้อควรระวังคือ หลีกเลี่ยงการบริการแบบ “สอน” เพราะจะทำให้ไม่ได้รับความร่วมมือจากชุมชน เนื่องจาก
ไม่ตรงกับความต้องการของชุมชน ดังนั้นจึงต้องสำรวจความต้องการของชุมชนก่อน

การบริการวิชาการแบบไม่มีรายได้ ต้องคำนึงถึง งบประมาณ (ระดมทุน) ด้วยวิธีต่างๆ เช่น ขอบริจาคผ่าน
Website, ขอบริจาคจากองค์กรที่มีนโยบายส่งเสริมกิจกรรมเพื่อชุมชน, เขียนโครงการเสนอหน่วยงานของรัฐ หรือ
การขายของที่ระลึก เป็นต้น **สิ่งสำคัญของการบริการวิชาการแบบไม่มีรายได้ คือ ต้องกล้าที่จะขอทุน และต้อง
ขอบคุณผู้ที่ให้การสนับสนุน**

ควรมีการจัดการบริหารความเสี่ยง โดยคำนึงถึงตัวแปรภายนอกที่อาจมีผลต่อความสำเร็จในการการบริการ
วิชาการ โดยเฉพาะบุคคล ที่ต้องมีความมุ่งมั่นและไม่ล้ม และต้องพยายามให้นักศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในงาน
บริการวิชาการ

การคิดหัวข้อเรื่องที่จะให้บริการวิชาการมี 2 ลักษณะคือ

1. แบบชั่วคราว ที่ได้รับการร้องขอเป็นครั้ง ๆ ไป จากชุมชน

2. แบบยั่งยืน ซึ่งต้องมีการสำรวจปัญหาและความต้องการของชุมชน รวบรวมกลุ่มผู้รู้

จัดกระบวนการถ่ายทอดในชุมชน และต้องมีการวางแผนเป็นระยะ ๆ

การประเมินการบริการวิชาการ

1. สังเกตจากผู้รับบริการ

2. การสัมภาษณ์

3. ใช้แบบสอบถาม

ความรู้จากการบริการวิชาการนำมาบูรณาการกับการเรียนการสอนได้ เช่น ปรับปรุงเนื้อหาตำราให้ตรงกับ
สถานการณ์จริงและสภาพสังคมในปัจจุบัน

☞ สรุปบทเรียน

การบริการวิชาการประกอบด้วย

การเห็นปัญหาร่วมกัน → เกิดการร่วมตัว → ร่วมแสดงความคิด → ร่วมกันลงมือทำ (วางแผนและระดมทุน)

- วิธีการเห็นปัญหาร่วมกัน คือต้องมีการพูดคุยเชื่อมโยงให้เห็นปัญหาร่วมกัน ต้องมองเห็นเหตุของปัญหาร่วมกัน เห็นประโยชน์ร่วมกัน จึงจะเกิดความร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหา

- เกิดการรวมตัว คือมีการจัดเวทีพูดคุยร่วมกับการแลกเปลี่ยนกันอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มีความเห็นร่วมกันในเรื่องต่างๆ (อภิปรายปัญหาร่วมกัน)

- ร่วมแสดงความคิด คือมีการนำเสนอข้อเท็จจริง ตัวอย่างจริงของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้เห็นปัญหา, สาเหตุ และผลกระทบร่วมกัน

- มีการร่วมมือกันระหว่างกลุ่มกับกลุ่ม หน่วยงานกับหน่วยงาน

สรุปประเด็นความรู้ของการบริการวิชาการ

- ✓ บุคลากรต้องมีจิตอาสา
- ✓ มีแผนงานที่ชัดเจน
- ✓ มีการจัดสรรงบประมาณ
- ✓ มีแผนงานบริหารความเสี่ยง
- ✓ มีผู้ร่วมที่จะให้ความร่วมมือ

(ปิดการเสวนาเวลา 11.50 น.)